

Een weinig bekend Hoekje van mooi Nederland.

gevloeid uit de lendenen van den berg, waar nu nog slechts de onttakelde sprung van over is en aan welks bestaan de naam van het vroegere graaflijk Bergsche jachthuis, thans zusterschool, „De Padevoort”, herinnert — immers hoe eene voorde zonder water? Anderzijds doet de beteekenis van den dorpsnaam zelf de aanleiding tot die stichting aan de hand. Zem, Zèdem, Züdeheim, „laag woon-oord”, zoo kon het tusschen 20 en 50 M. hoogte boven de zee liggende dorp niet heeten dan ten opzichte van „des heeren berg”, het latere „Monferande”,

aan welks voet het ligt; men plaatse zich maar eens een eind ver op den weg naar Doetinghem en overtuige zich dan, hoe de beukenhoed van den berg zich dáár vertoont als de kroon boven een wapenschild, in welke vergelijking het dorp dienst doet voor 't schild.

Zoo snijdt de grindweg „het lage woon-oord”, waar de onderdanen gevestigd waren, af van het hooge woon-oord, „den berg”, waarop de heer zetelde. Doch niet alleen deelt aldus de grindweg de bakermat van de heerlijkheid — latere graafschap — Berg middendoor, ook scheidt hij alle tot nog toe doorwandelde bergen van het Herteneuvel-kompleks.

Want overheerschend in belangrijkheid is in dit eindstuk van ons heuvelland de top, die aan het even zoo slank gebouwde als snelvoetige wild — dat hier vroeger rijkelijk huisde — zijn naam dankt. Overeenkomstig een plaatselijk geldende spraakgewoonte meest „Hettenheuvel” genoemd, vormt deze top met de zeer grillige terreinplooiën, waar hij zich uit optorent, de knoop, in welke de beide heuvelreeksen: de lange westelijke en de korte oostelijke, zich tot elkaar buigen, of — wilt ge — waar zij van uitgaan.

Vele toegangen zijn er dit mooie bergland in, en van alle zijden kunt ge zijn inwendigheid bereiken. Eén groote weg leidt er geheel doorheen, die van Monferland uitgaat en bij Laerbeek eindigt. Men denkt zoo, dat deze

ZIT-TUIN OP MONFERLAND.

oudtijds door de wederzijdsche kasteelheeren te hunnen gerieve aangelegd is. Een andere groote weg, vallende in het verlengde van het door ons reeds betreden Slag over den Rüsberg snijdt hem; doch hoever ook nog door de oostelijke bosschen zich vervolgend, deze voert er door noch uit. Niet ver van hun beider snijpunt mondt een derde weg op den eerste uit, waar langs ge den grindweg weer bereiken kunt, en al wederom een vrij groot stuk verder, neemt hij nog een vierde op, die bij den onlangs vervallen tol schuin den berg inloopt. Ondoenlijk is het op deze wijze voort te gaan en u alle slagen, paden, wegen en lanen voor te voeren, die meest krom en bochtig en u van de wijs brengend, dit bergland doorwemelen. Zij zijn, overdrijvenderwijs gesproken, zoo talrijk als het getal der loof- en naaldboomen, die uit zijn grond zich omhoog heffen.

Nagenoeg zonder uitzondering toch zijn het bosschen voor en bosschen na welke hunne sapzuigende wortelen in dezen al maar op en neer gaanden bergbodem geslagen hebben; meest grove dennen, doch ook enkele beuken, en verder soms lariksen, ja hier en daar eikenslaghout. En vaak overdekt groen van allerlei soort ook het pad waar uw voet voortschrijdt: mossen in groote verscheidenheid, bremstruiken — hier „braam” genoemd — en braamplanten — hier „brummels” geheeten —; heigewas en de miniatuurheestertjes der boschbèzen voegen zich daar nu en